

Faunabeheereenheid Fryslan
Postbus 50040
9400 LA ASSEN

Leeuwarden, 30 juni 2015
Verzonden,

Ons kenmerk : 01227634
Afdeling : Stêd en Plattelân
Behandeld door : S.Marra / (058) 292 51 07 of s.marra@fryslan.frl
Uw kenmerk : FBEFR/2015/20150421
Bijlage(n) :

Onderwerp : Goedkeuring hoofdstuk 8. Ree t.b.v. het Faunabeheerplan 2014-2019
en verlening ontheffing ex art. 68 Ffw, nr. Frl. 68.009.2015.

Ontheffingaanvraag.

Op 29 april 2015 hebben wij uw Faunabeheerplan Fryslân 2014-2019, Hoofdstuk 8 Ree, ontvangen. U vraagt dit faunabeheerplan voor het Ree goed te keuren en op basis van dit plan ontheffing voor afschot van reeën, in het belang van de openbare (verkeers)veiligheid, in het belang van het reguleren van de populatieomvang en ter voorkoming van onnodig lijden van zieke en gebrekkige dieren.

Beoordeling Faunabeheerplan

Met de inhoud van uw Faunabeheerplan Fryslân 2014-2019, Hoofdstuk 8 Ree, kunnen wij instemmen.

Beoordeling van de aangevraagde ontheffing.

Flora- en faunawet

In gevolge artikel 9 van de Flora- en faunawet (hierna ook te noemen de wet) is het verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

In gevolge artikel 72 (vijfde lid) van de wet, welk artikel zijn uitwerking heeft gevonden in het Besluit beheer en schadebestrijding dieren (paragraaf 4), is het o.a. verboden bij de uitoefening van de krachtens de artikelen 65 tot en met 70 toegekende bevoegdheden geweren te gebruiken tussen zonsondergang en zonsopgang, binnen bebouwde kommen der gemeente en onmiddellijk aan die kommen grenzende terreinen en binnen de afpalingskring van een geregistreerde eendenkooi.

In gevolge artikel 74 (eerste lid) van de wet is het verboden bij de uitoefening van bevoegdheden toegekend bij of krachtens de artikelen 65 tot en met 70, dieren te vangen of te doden:

- a. met een geweer of een jachtvogel in een veld dat niet voldoet aan de krachtens artikel 49 gestelde eisen;
- b. door middel van drijven, voorzover het edelherten, damherten, reeën of wilde zwijnen betreft;
- c. op zondagen, de nieuwjaarsdag, de tweede paas- en pinksterdag, de beide kerstdagen en hemelvaartsdag;
- d. op begraafplaatsen.

Van de verboden in de artikelen 9, 72, vijfde lid, en 74, eerste lid, kan ontheffing worden verleend op grond van artikel 68 van de wet. Artikel 68 van de wet luidt, voor zover relevant:

lid 1. Wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, kunnen gedeputeerde staten, voorzover niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, ten aanzien van beschermde inheemse diersoorten, het Faunafonds gehoord, ontheffing verlenen van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 9 tot en met 15, 15a, 15b, tweede lid in samenhang met het eerste lid, 16, 17, 18, 53, eerste lid, onderdelen c en d, 72, vijfde lid en 74:

- a. in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid;
- b. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- c. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren;
- d. ter voorkoming van schade aan flora en fauna of
- e. met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen.

lid 4. De ontheffing, bedoeld in het eerste lid, wordt slechts verleend aan een faunabeheer-eenheid op basis van een faunabeheerplan.

Als andere belangen als bedoeld in artikel 68, eerste lid, onderdeel e, zijn in het Besluit be-heer en schadebestrijding dieren o.a. aangewezen:

- de voorkoming en bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren, behorende tot de diersoorten edelhert, ree, damhert of wild zwijn;
- het reguleren van de populatieomvang van dieren, behorende tot de diersoorten edelhert, ree, damhert of wild zwijn, met dien verstande dat vanwege dit belang slechts ontheffing kan worden verleend indien de aanleiding is gelegen in de schadehistorie ter plaatse en van het omringend gebied of de maximale populatieomvang in de relatie tot de draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden.

Beleidscriteria

Het toetsingskader voor uw aanvraag is in beginsel de Flora- en faunawet, de daarop geba-seerde wet- en regelgeving en onze daarop betrekking hebbende Provinciale Beleidsregels ter uitvoering van de Flora- en faunawet "Libje en libje litte".

In onze beleidsregels staat onder "Ontheffingen (wetsartikelen 68 e.v.)", onder punt 4 van de "Opmerkingen/ overwegingen van de provincie Fryslân" het volgende:

"In de bijlagen (overzichten per diersoort ter uitvoering van de artikelen 65 t/m 68 e.v.) wordt algemene informatie t.a.v. de soort vermeld. Tevens wordt daarin onze voorgenomen ge-dragslijn t.a.v. ontheffingverlening i.v.m. schadebestrijding aangegeven. Dit wil overigens niet

zeggen dat zich geen uitzonderingen op het in de overzichten vermelde zullen kunnen voordoen. Bij nieuwe ontwikkelingen en /of op dit moment onvoorziene situaties kunnen wij afwijken van de in de overzichten voorgenomen gedragsregels”.

In het op het Ree betrekking hebbende overzicht is onder “(Ontheffingen)beleid” o.a. vermeld: “Bases voor ontheffingverlening zijn hoofdzakelijk voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, de openbare veiligheid, veiligheid van het luchtverkeer en de voorkoming van schade aan flora en fauna. Ook het afzonderlijk aangewezen belang het voorkomen en bestrijden van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren. Sinds 2005 is reguleren van de populatieomvang ook een belang waarop onder voorwaarden ontheffing kan worden verleend. Wij kiezen voor voortzetting van het tot nu toe gevoerde beleid van populatiebeheer als middel. Bij niet ingrijpen in de populaties zullen de aantallen reeën stijgen. Als gevolg hiervan ontstaat meer voedsel- en territoriumconcurrentie en voedsel- en territoriumstress. Hierdoor zullen meer trek- en zwerfbewegingen plaatsvinden waardoor meer aanrijdingen in het verkeer ontstaan en toename van verdrinkingslachtoffers. Het lijden dat hiervan het gevolg is, achten wij te voorkomen en onnodig. Ook is de kans op belangrijke landbouwschade groter. Dit willen wij zoveel mogelijk voorkomen. Ook voorkoming van periodieke massale sterfte.”

Reguleren van de populatieomvang

O.g.v. het in uw Faunabeheerplan gestelde achten wij het aannemelijk gemaakt dat sprake is van door reeën veroorzaakte schade, zowel aan de dieren zelf als aan verkeersvoertuigen en verkeersdeelnemers. Uit uw Faunabeheerplan blijkt dat in de afgelopen beheerperiode jaarlijks gemiddeld 462 reeën de dood vinden als valwild. Voor geregistreerde dodelijke slachtoffers als gevolg van aanrijdingen met verkeer gaat het binnen Fryslân jaarlijks om gemiddeld 340 dieren. Het aantal aanrijdingen ligt veel hoger omdat niet alle aanrijdingen worden gemeld en bovendien aanrijdingen zullen hebben plaatsgevonden waarbij geen dodelijke reeënslachtoffers zijn gevallen. Ook die aanrijdingen hebben schade tot gevolg (gewonde dieren en/of mensen en schade aan auto's). Bij niet ingrijpen in de populatie zullen de aantallen reeën stijgen met meer aanrijdingen en schade tot gevolg. Met uitzondering van werkgebieden van wildbeheereenheden waar zich de afgelopen beheerperiode geen problemen met de verkeersveiligheid hebben voorgedaan, zullen wij ontheffing verlenen voor het reguleren van de populatieomvang vanwege “de schadehistorie ter plaatse en van het omringend gebied”.

Belang van de openbare (verkeers)veiligheid

Algemeen bekend is dat reeën die wegen oversteken (of dreigen over te steken) het verkeer in gevaar kunnen brengen en aanrijdingen veroorzaken. Dat is ook vermeld in het Faunabeheerplan. Wanneer acuut gevaar voor de verkeersveiligheid dreigt achten wij het nodig dat onmiddellijk kan worden ingegrepen. Waar en onder welke omstandigheden die gebeurtenis plaatsvindt achten wij niet relevant. Wanneer reeën zich op openbare wegen dreigen te begeven kan het noodzakelijk zijn deze af te schieten om botsingen met, tussen of van verkeersvoertuigen te voorkomen. Daardoor kan niet alleen schade aan auto's worden tegengegaan, maar, belangrijker, worden voorkomen dat er gewonde of dode slachtoffers vallen. Tevens wordt ernstig lijden ten gevolge van aanrijdingen van de betreffende reeën zelf voorkomen. De ontheffing in het belang van de openbare (verkeers-)veiligheid zullen wij verlenen om ingeval van door reeën veroorzaakte verkeersonveilige situaties te kunnen ingrijpen, ter voorkoming van verkeersslachtoffers en aanrijdingen.

Voor zover de noodzaak van afschot van reeën in het belang van de openbare (verkeers)veiligheid aan de orde is, kan afschot plaatsvinden o.g.v. de verleende ontheffing voor het reguleren van de populatieomvang. Voor zover dat o.g.v. de aan die ontheffing verbonden voorwaarden niet mogelijk is, bijvoorbeeld i.v.m. een afwijkend afschottijdstip of omdat

voor een bepaald gebied geen machtiging voor het gebruik van die ontheffing kan worden verleend, zullen wij ontheffing verlenen voor afschot van reeën in het belang van de openbare veiligheid, onder voorwaarde dat van die ontheffing pas gebruik mag worden gemaakt nadat de noodzaak daartoe door de politie, AID of een toezichthoudende ambtenaar is vastgesteld.

Wij zijn van mening dat in voorkomende gevallen te allen tijde en overal moet kunnen worden opgetreden. In het belang van de openbare veiligheid verlenen wij dan ook aanvullend ontheffing van de verbodsbepalingen vervat in artikel 74, lid 1, aanhef en onder b, c en d, van de Flora- en faunawet en geven daarnaast bij de Algemene voorschriften onder 20 een aantal situaties aan waarin met toestemming en in het bijzijn van de politie, AID of een toezichthoudende ambtenaar tevens mag worden opgetreden.

In de uitspraak van de rechtbank Leeuwarden van 27 januari 2011 (procedurenummer: AWB 10/985) oordeelt de rechtbank hieromtrent als volgt:

4.1 De rechtbank is van oordeel dat het college in redelijkheid ontheffing heeft kunnen verlenen voor het doden van reeën met gebruikmaking van de kogelbuks in het belang van de openbare (verkeers)veiligheid. Op grond van de stukken staat naar het oordeel van de rechtbank voldoende vast dat in de provincie Fryslân (hierna: de provincie) jaarlijks een groot aantal verkeersongevallen plaatsvindt waarbij reeën betrokken zijn. Hieruit volgt dat de openbare veiligheid in het geding is. Dat het precieze aantal aanrijdingen met reeën niet bekend is, is daarbij niet van belang. Wel acht de rechtbank van belang dat de ontheffing voor het doden van reeën in het belang van de openbare veiligheid op grond van voorschrift 4 slechts mag worden gebruikt, nadat de noodzaak voor afschot is vastgesteld door de politie, de AID of een provinciale toezichthouder. Daarmee wordt voldoende gewaarborgd dat enkel van dit onderdeel van de ontheffing gebruik wordt gemaakt wanneer op een bepaald moment in een bepaald gebied daadwerkelijk sprake is van gevaar voor de verkeersveiligheid.

Onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren

Wanneer de noodzaak aanwezig is zieke of gebrekkige dieren uit hun lijden te verlossen, dan staan wij hier positief tegenover. Wij zullen dan ook in het belang van voorkoming en bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren ontheffing verlenen.

In de uitspraak van de rechtbank Leeuwarden van 27 januari 2011 (procedurenummer: AWB 10/985) oordeelt de rechtbank hieromtrent als volgt:

6.1 De rechtbank is van oordeel dat het college de Faunabeheereenheid in redelijkheid ontheffing heeft kunnen verlenen voor het doden van reeën met gebruikmaking van de kogelbuks ter voorkoming en bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige reeën. Daarbij acht de rechtbank mede van belang dat de reeën die in dit kader worden gedood, onderdeel uitmaken van het totaal aantal van 1796 reeën dat op grond van de ontheffing mag worden gedood. Naar het oordeel van de rechtbank is de in de ontheffing genoemde term "zieke of gebrekkige reeën" voldoende duidelijk. Deze term, die is overgenomen uit het Besluit beheer en schadebestrijding dieren, behoeft daarom geen nadere omschrijving. De rechtbank is van oordeel dat voldoende is gewaarborgd dat het doden van reeën ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige reeën slechts plaatsvindt wanneer daarvan daadwerkelijk sprake is. De rechtbank acht aannemelijk dat de (leden van de) wildbeheereenheden die over een machtiging voor het gebruik van de ontheffing voor het reguleren van de populatieomvang beschikken, deskundig genoeg zijn om te kunnen beoordelen of een bepaalde ree door ziekte of gebrek onnodig lijdt. Wildbeheereenheden die niet over een dergelijke machtiging beschikken, kunnen slechts gebruik maken van dit onderdeel van de ontheffing, nadat de noodzaak daartoe is vastgesteld door de politie, de AID of een provinciale toezichthouder.

Geen andere bevredigende oplossing

In uw Faunabeheerplan merkt u op in overleg te zullen treden met (vaar)wegbeheerders en wbe's om locaties met veel valwild aan te pakken met maatwerk. Wij vinden dit een goed initiatief. Wel merken wij hieromtrent op dat de mate waarin wegbeheerders openbare wegen veiliger kunnen maken voor zowel verkeersdeelnemers als reeën zeer beperkt is. In de provincie Fryslân is een dermate fijnmazig wegennetwerk aanwezig dat het - afgezien van de hoge maatschappelijke kosten - ondoenlijk is om langs beide zijden van elke gemeentelijke, provinciale of rijksweg reeënwerende rasters te plaatsen, mede gelet op de ruime mate van verspreiding van reeën binnen de provincie. Dit geldt ook voor het creëren van openheid en overzicht langs die wegen. Bovendien is het plaatsen van rasters niet altijd gewenst. Een dergelijk systeem van rasters zou uitwisseling tussen populaties van dieren (en niet alleen van de ree) sterk bemoeilijken dan wel onmogelijk maken.

Overigens zijn op bepaalde plaatsen binnen de provincie, met name daar waar problemen zijn te verwachten zoals bij uittreedplaatsen van reeën en bij (snel)wegen waar reeën geregeld oversteken, al wel maatregelen getroffen zoals het plaatsen van rasters, wildsignaleringsystemen, wildspiegels en reflectoren, snelheidsbeperkingen, et cetera. Deze maatregelen kunnen echter niet worden beschouwd als afdoende "andere bevredigende oplossingen".

In de uitspraak van de rechtbank Leeuwarden van 27 januari 2011 (procedurenummer: AWB 10/985) oordeelt de rechtbank hieromtrent als volgt:

4.2 Verder acht de rechtbank aannemelijk dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat. Met het college is de rechtbank van oordeel dat het, gelet op de fijnmazigheid van het wegennetwerk in de provincie Fryslân, ondoenlijk is om langs beide zijden van alle wegen reeënwerende rasters te plaatsen. Hetzelfde geldt voor het creëren van openheid en overzicht langs die wegen. Het plaatsen van rasters is ook niet altijd gewenst in verband met de wenselijkheid van uitwisseling tussen populaties van reeën en andere dieren.

Gunstige staat van instandhouding

Wij zijn van mening dat door het verlenen van de ontheffingen aan een gunstige staat van instandhouding van de reeën geen afbreuk wordt gedaan. Uitvoering van het reeënpopulatiebeheer volgens het "universeel beheerplan voor reeën in Groningen, Fryslân en Drenthe" staat hier borg voor, zoals ook blijkt uit de in uw Faunabeheerplan vermelde cijfers.

Resumerend

Gelet op ons beleidsuitgangspunt van continuïteit van reeënpopulatiebeheer, stellen wij ons op het standpunt dat uw Faunabeheerplan voldoende waarborgen biedt voor het duurzame beheer van reeën, in de vorm zoals die tot op heden heeft plaatsgevonden.

In het "universeel beheerplan voor reeën in Groningen, Fryslân en Drenthe" is aangegeven dat het van Haften model als basis dient voor de draagkrachtberekening. Het model is op bepaalde punten aangepast zodat het beter aansluit bij de praktijksituatie (o.a. landschapstype) in de noordelijke provincies. Door die aanpassing wordt extra aandacht besteed aan dichtheidsafhankelijke factoren (voedselaanbod, sociale stress, sommige ziekten). Ook vindt controle op de conditie van reeën plaats. Vergelijking van de conditiegegevens geeft inzicht in de populatiedichtheid. Het draagkrachtmodel van van Haften is een algemeen door reeënbeheerders en de Vereniging Het Reewild erkende methode en tevens een algemeen in Nederland toegepast model bij het reeënbeheer. Zoals u ook aangeeft in uw Faunabeheerplan, zijn reeën moeilijk te tellen door hun verborgen leefwijze. Resultaten van tellingen geven dan ook alleen inzicht in het aantal dat minimaal aanwezig is. De populatieomvang kan met de methode van Haften weliswaar niet exact worden vastgesteld, maar omdat het tellen al jarenlang op dezelfde wijze geschiedt, wordt wel een tendens in de ontwikkeling van de populatie reeën zichtbaar gemaakt. Aldus kan een redelijk goed inzicht worden verkregen

in de groei of afname van de populatie en kan jaarlijks het benodigde afschot worden bepaald. Wij zijn dan ook van mening dat het toepassen van reeënbeheer overeenkomstig het "universeel beheerplan voor reeën in Groningen, Fryslân en Drenthe", er aan bijdraagt dat op een zorgvuldige wijze uitvoering kan worden gegeven aan het beheren van de in onze provincie aanwezige reeënpopulatie.

In de uitspraak van de rechtbank Leeuwarden van 27 januari 2011 (procedurenummer: AWB 10/985) oordeelt de rechtbank hieromtrent als volgt:

7.4 De rechtbank is van oordeel dat het college zijn berekening van de maximale populatieomvang in relatie tot de draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden (welke is berekend op 6018 reeën) in redelijkheid heeft kunnen baseren op het telmodel en de draagkrachtbepaling, die zijn ontwikkeld door prof. dr. J. van Haaften (hierna: de methode van Van Haaften). De rechtbank acht aannemelijk dat dit een algemeen erkende en toegepaste methode is. Het feit dat met de methode van Van Haaften niet de exacte draagkracht kan worden berekend, doet niet af aan de bruikbaarheid van deze methode. Daarbij acht de rechtbank mede van belang dat De Faunabescherming geen beter bruikbare of meer betrouwbare methode heeft aangedragen. Partijen zijn het erover eens dat reeën door hun verborgen leefwijze zeer moeilijk te tellen zijn. Ook dit doet naar het oordeel van de rechtbank niet af aan de bruikbaarheid van de methode. Uit het Faunabeheerplan blijkt dat men zich heeft gerealiseerd dat door middel van tellen slechts de ondergrens van de populatie kan worden weergegeven en dat het daadwerkelijke aantal hoger ligt.

Bij niet ingrijpen in de populaties zullen de aantallen reeën stijgen. Als gevolg hiervan ontstaat meer voedsel- en territoriumconcurrentie en voedsel- en territoriumstress. Hierdoor zullen meer trek- en zwerfbewegingen plaatsvinden waardoor meer aanrijdingen in het verkeer ontstaan en een toename van verdrinkingslachtoffers. Meer voedsel- en territoriumconcurrentie en voedsel- en territoriumstress zal ook leiden tot (meer) zieke en gebrekkige dieren. Wij achten dit onnodig en willen dit zoveel mogelijk voorkomen. Naar ons oordeel bestaat er geen andere bevredigende oplossing om dat doel te bereiken, dan door toepassing van reeënbeheer overeenkomstig het in het "universeel beheerplan voor reeën in Groningen, Fryslân en Drenthe" gestelde.

In de uitspraak van de rechtbank Leeuwarden van 27 januari 2011 (procedurenummer: AWB 10/985) oordeelt de rechtbank hieromtrent als volgt:

7.1 Ook acht de rechtbank op grond van deze stukken aannemelijk dat een toename van de populatieomvang kan leiden tot voedselstress. Dit kan tot gevolg hebben dat belangrijke schade aan gewassen en bossen ontstaat en dat de conditie van de dieren, die sterk is gerelateerd aan de beschikbaarheid van voedsel, slechter wordt, waardoor de kans op het uitbreken van ziektes toeneemt. Voorts kan een toename van de populatieomvang leiden tot meer verkeersongevallen met reeën. De rechtbank wijst in dit kader ook op de nota van toelichting bij het Besluit beheer en schadebestrijding dieren (Staatsblad 2000, 521, p. 21 en 22).

7.2 De rechtbank is verder van oordeel dat aannemelijk is dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat. De rechtbank volgt De Faunabescherming niet in haar betoog dat het doden van reeën in het kader van populatiebeheer niet nodig is, omdat de reeënpopulatie door de natuur wordt beheerd. Daarbij miskent De Faunabescherming naar het oordeel van de rechtbank dat het grootste deel van de provincie in cultuur is gebracht. Als gevolg daarvan worden de leefgebieden van de ree doorsneden en/of van elkaar gescheiden door (water)wegen, bebouwing en cultuurlandschap. Daardoor kunnen reeën zich niet zo verplaatsen en zich niet zo gedragen als zij dit in de "vrije natuur" zouden doen. Verder geldt voor reeënpopulaties in Nederland dat de omvang daarvan niet wordt beperkt door natuurlijke predatoren, afgezien van enige predatie van kalveren door vossen.

Concluderend stellen wij dat uw aanvraag voldoet aan de eisen die daar in gevolge ons toetsingskader aan moeten worden gesteld.

Advies Faunafonds

Het bestuur van het Faunafonds heeft in haar, door ons op 24 juni 2015 ontvangen brief van 9 juni 2015, kenmerk BIJ12.2015.0475.FF, geadviseerd het Faunabeheerplan Fryslân 2014-2019, Hoofdstuk 8 Ree, goed te keuren en ingestemd met ons voornemen de onderhavige ontheffing te verlenen.

Wat de doelstand betreft, merkt het bestuur o.a. op, dat de tellingen de afgelopen jaren steeds onder de doelstand uitkomen, dit terwijl het toegekende afschot niet eens gerealiseerd wordt. Het bestuur vraagt zich af of dit geen aanleiding zou moeten zijn om het toegekende afschot enigszins naar beneden bij te stellen.

Hieromtrent merken wij op dat daar reeds uitvoering aan is gegeven aangezien dit toegekende afschot zowel in het Faunabeheerplan als in deze ontheffing naar beneden is bijgesteld van 1796 stuks in de afgelopen 5 jaren naar 1234 stuks thans.

Verder benadrukt het bestuur dat een goede monitoring, analyse en rapportage essentieel is om de effecten van het gevoerde beheer op reductie van de schade en verhogen van de verkeersveiligheid te kunnen evalueren. Het bestuur van het Faunafonds stelt daarom voor om na twee jaar een evaluatiemoment in te voeren en zo nodig op basis hiervan de ontheffing aan te passen of aan te vullen.

Hieromtrent merken wij op dat op blz. 2 van het Faunabeheerplan wordt opgemerkt dat de Fbe wil komen tot een betere registratie van beheergegevens en de evaluatie van het gevoerde beheer en dat het in 2013 ingevoerde Fauna Registratie Systeem hiertoe een belangrijke aanzet is.

Hoewel wij er van uit gaan dat een FBE regelmatig evalueert wat het effect van de door hen genomen beheerhandelingen is geweest, verzoeken wij u hierbij in ieder geval in het najaar van 2017, tegelijk met de in voorschrift 12 vermelde rapportage, een evaluatieverslag van het gevoerde beheer aan ons te overhandigen.

Besluit:

- a. Gelet op het bovenstaande en het bepaalde in artikel 30 van de Flora- en faunawet en artikel 10 van het Besluit Faunabeheer keuren uw Faunabeheerplan Fryslân 2014-2019, Hoofdstuk 8 Ree, goed voor de periode tot en met 31 december 2019.
- b. Gelet op het bovenstaande, de Flora- en faunawet, het Faunabeheerplan Fryslân 2014-2019, Hoofdstuk 8 Ree, en de provinciale beleidsregels Libje en libje litte, verlenen wij, gehoord het Faunafonds, op grond van artikel 68, lid 1, aanhef en onder a en e, van de Flora- en faunawet, aan de Stichting Fauna Beheer Eenheid Fryslân, p/a postbus 50040, 9400 LA Assen, ontheffing van de verbodsbepalingen vervat in de artikelen 9, 72, lid 5, en 74, lid 1, van de Flora- en faunawet, voor het doden van reeën met gebruikmaking van de kogelbuks, in het belang van het reguleren van de populatieomvang vanwege de schadehistorie ter plaatse en van het omringend gebied, in het belang van de openbare veiligheid en ter voorkoming en bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren, zulks met inachtneming van de regels zoals gesteld in het Besluit beheer en schadebestrijding dieren en in de Algemene voorschriften.

Wij verlenen de ontheffingen in het belang van de openbare veiligheid en ter voorkoming en bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren voor het gehele werkgebied van de Stichting Fauna Beheer Eenheid Fryslân en de ontheffing in het belang van het reguleren van de populatieomvang vanwege de schadehistorie ter plaatse en van het omringend gebied voor het gehele werkgebied van de Stichting Fauna Beheer Eenheid Fryslân met uitzondering van de werkgebieden van de wildbeheereenheden Vlieland, Schiermonnikoog, De Middelsee en de Alde Slachte, voor de periode tot en met 31 december 2019, en voor afschot van maximaal 1234 reeën per jaar.

Gebruik van de ontheffingen binnen de afpalingskring van een geregistreerde eendenkooi is toegestaan onder voorwaarde dat de kooiker van deze kooi daarvoor schriftelijk toestemming heeft verleend.

Gebruik van de ontheffingen binnen de begrensde (soort-specifieke) ganzenfoerageergebieden mag, gedurende de periode dat de gebieden operationeel zijn, slechts plaatsvinden onder voorwaarde dat daar aanwezige beschermde trekganzen niet worden verontrust.

De ontheffing van de verbodsbepalingen vervat in artikel 74, lid 1, aanhef en onder b, c en d, geldt niet voor de ontheffingen in het belang van het reguleren van de populatieomvang en ter voorkoming en bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren. Gebruik van deze ontheffingen is bovendien niet toegestaan binnen bebouwde kommen der gemeente en onmiddellijk aan die kommen grenzende terreinen.

Wij wijzen er op dat voor het gebruik van de ontheffing binnen zgn. speciale beschermingszones (o.a. Natura 2000 gebieden) vergunningen op grond van de Natuurbeschermingswet (kunnen) zijn vereist. Voor het gebruik van de ontheffing in gebieden direct grenzend aan speciale beschermingszones zijn mogelijk vergunningen vereist. Deze vergunningen (of informatie hierover) kunnen (kan) aangevraagd worden bij Provincie Fryslân, Team Groene Regelgeving, Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden. Bij het verlenen van machtigingen en/of toestemmingen voor het gebruik van de machtigingen dienen de Stichting Fauna Beheer Eenheid Fryslân, respectievelijk de wildbeheereenheden, de betreffende gemachtigden of jachtaktehouders aan wie toestemming voor het gebruik van de machtiging wordt verleend, hierop te wijzen.

Hierna worden verenigingen of stichtingen die als wildbeheereenheid fungeren ook aangeduid als Wildbeheereenheid (of gemachtigde).

Aan de ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften:

Verantwoordelijkheid.

1. De Stichting Fauna Beheer Eenheid Fryslân (hierna te noemen FBE) is als ontheffinghouder te allen tijde verantwoordelijk voor het naleven van de voorschriften waaronder de ontheffing is verleend. De FBE dient daarom de gemachtigden nadrukkelijk te wijzen op de specifieke voorschriften ten aanzien van het gebruik, o.a. door bij afgifte van een machtiging tevens een gewaarmerkte kopie van dit ontheffingsbesluit te verstrekken en hen te wijzen op de bepalingen t.a.v. de Natuurbeschermingswet. Hetzelfde geldt voor de Wildbeheereenheid in geval van het verlenen van toestemming voor het gebruik van

de ontheffing aan een feitelijke gebruiker (jachtaktehouder). De verantwoordelijkheid van de ontheffinghouder laat elke verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van de individuele feitelijke gemachtigde en/of ontheffinggebruiker voor het naleven van voorschriften en andere wettelijke bepalingen onverlet.

Machtiging gebruik ontheffing.

2. De FBE is bevoegd het gebruik van de ontheffing voor het reguleren van de populatieomvang en de ontheffing ter voorkoming en bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren op een door de FBE te bepalen wijze over te dragen aan een Wildbeheereenheid die reeënbeheer toepast overeenkomstig het in het “universeel beheerplan voor reeën in Groningen, Fryslân en Drenthe” gestelde, en die tijdig en op de juiste wijze de voorgeschreven jaarlijkse reeënrapportage als vermeld in dat plan bij de FBE heeft ingediend. Een machtiging wordt niet verstrekt dan na een daartoe ingediende aanvraag en is maximaal 1 jaar geldig. Aan de machtiging dient een kopie van dit ontheffingsbesluit te zijn toegevoegd. Een Wildbeheereenheid kan de feitelijke handelingen die op grond van deze ontheffingen zijn toegestaan laten uitvoeren door jachtaktehouders binnen haar werkgebied (al dan niet lid van de Wildbeheereenheid). Voorwaarde hierbij is dat hieraan **voorafgaand** door de Wildbeheereenheid opgave van de naam, adres en woonplaatsgegevens en telefoonnummer van de betreffende jachtaktehouders aan de FBE wordt gedaan. Wijzigingen in deze gegevens dienen terstond aan de FBE te worden doorgegeven.
3. De machtiging voor het gebruik van de onder voorschrift 2 genoemde ontheffingen vermeldt het maximum aantal reeën naar soort en geslacht dat mag worden gedood binnen het werkgebied van de Wildbeheereenheid. Het maximum aantal te doden reeën wordt jaarlijks bepaald door de FBE op basis van de ontvangsten voorgeschreven reeënrapportages zoals vermeld in het “universeel beheerplan voor reeën in Groningen, Fryslân en Drenthe”.
4. De FBE is bevoegd het gebruik van de ontheffing ter voorkoming en bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren binnen het werkgebied van een Wildbeheereenheid die geen reeënbeheer toepast overeenkomstig het in het “universeel beheerplan voor reeën in Groningen, Fryslân en Drenthe” gestelde of niet tijdig en op de juiste wijze de voorgeschreven jaarlijkse reeënrapportage als vermeld in dat plan bij de FBE heeft ingediend, en het gebruik van de ontheffing in het belang van de openbare veiligheid, bij machtiging over te dragen aan een Wildbeheereenheid, nadat de noodzaak voor afschot door de politie of een toezichthoudende ambtenaar van de FUMO (Fryske Utfieringsjinst Miljeu en Omjouwing, tel.nr. 0566-750300) is vastgesteld en die daarvan melding heeft gemaakt bij de FBE. De meldingen (en verleende machtigingen) worden door de FBE bijgehouden in een register. Het aantal te doden reeën o.g.v. de in dit lid genoemde ontheffingen maakt onderdeel uit van het jaarlijks maximale toegestane afschot van 1234 reeën. Wildbeheereenheden kunnen de feitelijke handelingen die op grond van de in dit lid genoemde ontheffingen zijn toegestaan laten uitvoeren door jachtaktehouders binnen haar werkgebied, onder voorwaarde dat de naam, adres en woonplaatsgegevens van de betreffende jachtaktehouders terstond aan de FBE worden doorgegeven.

Afschotperioden.

5. Bij gebruik van de ontheffing voor het reguleren van de populatieomvang is afschot van geiten en kalveren toegestaan in de periode van 1 januari tot 15 maart en afschot van bokken van 15 april tot 15 september.

6. Buiten de onder voorschrift 5 genoemde perioden mogen reeën worden geschoten omdat ze ziek of gebrekkig zijn. Dit geldt alleen voor zover een Wildbeheereenheid, naast een machtiging voor het gebruik van de ontheffing ter voorkoming en bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren, beschikt over een machtiging voor het gebruik van de ontheffing voor het reguleren van de populatieomvang.
7. Machtigingen voor het gebruik van de ontheffing ter voorkoming en bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren binnen het werkgebied van een Wildbeheereenheid die geen reeënbeheer toepast overeenkomstig het in het “universeel beheerplan voor reeën in Groningen, Fryslân en Drenthe” gestelde of niet tijdig en op de juiste wijze de voorgeschreven jaarlijkse reeënrapportage als vermeld in dat plan bij de FBE heeft ingediend, en de ontheffing in het belang van de openbare veiligheid (zie voorschrift 4), kunnen gedurende het gehele jaar worden verleend (uiterlijk tot het moment dat het probleem is opgelost).

Gebruik ontheffing.

8. Van de ontheffingen mag slechts gebruik worden gemaakt nadat de grondgebruiker van de percelen waarop gebruik van de ontheffing wordt gemaakt, de gemachtigde Wildbeheereenheid of de feitelijke ontheffinggebruiker hiertoe schriftelijk heeft gemachtigd.
9. Gebruik van de ontheffingen is slechts toegestaan van een uur voor zonsopkomst tot een uur na zonsondergang in het tijdvak van 1 april tot en met 14 september en buiten dit tijdvak van een half uur voor zonsopkomst tot een half uur na zonsondergang.

Gezelschap.

10. Van de in de ontheffing genoemde bevoegdheden mag mede gebruik worden gemaakt door ten hoogste twee jachtaktehouders, mits ze in gezelschap zijn van de jachtaktehouder aan wie toestemming is verleend voor het gebruik van de ontheffing.

Bescheiden.

11. De feitelijke gebruiker van de ontheffing is verplicht een gewaarmerkt exemplaar van dit ontheffingsbesluit, een gewaarmerkt afschrift van de op naam van de Wildbeheereenheid gestelde machtiging, een bewijs van de door de Wildbeheereenheid verleende toestemming voor het gebruik van de machtiging, een schriftelijke machtiging van de grondgebruiker t.a.v. het gebruik van de ontheffing op diens percelen en een geldige jachtakte bij zich te houden. Deze bescheiden moeten op eerste vordering van een daartoe bevoegde toezichthoudende ambtenaar ter inzage worden afgegeven.

Rapportage.

12. De FBE is verplicht uiterlijk 15 november van elk kalenderjaar, een **digitale** rapportage uit te brengen aan de provincie Fryslân, Afdeling Stêd en Plattelân, team Groene Regulering, over de wijze waarop van de ontheffing gebruik is gemaakt en wat daarvan de resultaten zijn. De rapportage bevat tenminste een totaalopgave per Wildbeheereenheid van de rapportagegegevens als genoemd in het “universeel beheerplan voor reeën in Groningen, Fryslân en Drenthe” voor wat betreft voorjaarstellingen, afschotcijfers, valwild, verwachte aanwas, draagkrachtberekening en gewenst afschot. De vermelde aantallen dienen getotaliseerd te worden.

13. Wildbeheereenheden aan wie een machtiging tot het gebruik van de ontheffing is verleend, zijn verplicht om jaarlijks uiterlijk 1 oktober het resultaat van het gebruik van de ontheffing aan de FBE te rapporteren (voor zover mogelijk **digitaal**), overeenkomstig door de FBE daartoe gestelde voorschriften. De rapportage t.b.v. het gebruik van de ontheffing voor het reguleren van de populatieomvang bevat ten minste hetgeen vereist is o.g.v. het “universeel beheerplan voor reeën in Groningen, Fryslân en Drenthe”. De feitelijke gebruiker van de ontheffing is verplicht overeenkomstig te rapporteren aan de Wildbeheereenheid.
14. De FBE houdt een overzicht bij van de aan Wildbeheereenheden verleende machtigingen, als mede van de aanvraaggegevens die daaraan ten grondslag liggen. Dit overzicht dient op eerste vordering van een daartoe bevoegde toezichthoudende ambtenaar ter inzage te worden afgegeven.
15. De Wildbeheereenheid aan wie een machtiging is verleend houdt een overzicht bij van aan jachtaktehouders verleende toestemmingen voor het gebruik van de ontheffing. Dit overzicht dient op eerste vordering van een daartoe bevoegde toezichthoudende ambtenaar ter inzage te worden afgegeven.

Overige voorschriften.

16. Elke ontheffinggebruiker is verplicht desgevraagd en waar nodig mee te werken aan een monitoringsonderzoek naar besmettelijke veeziekten, dan wel ziekten die voor de mens gezondheidsrisico's kunnen geven, en te handelen volgens aanwijzingen daartoe door de Gezondheidsdienst voor Dieren of de instantie die in opdracht van de overheid voor dergelijke monitoring verantwoordelijk is.
17. Deze ontheffing kan worden ingetrokken of opgeschort op grond van de criteria genoemd in artikel 80 van de Flora- en faunawet of bij bijzondere weersomstandigheden.
18. Op verzoek van de FBE daartoe dient een verleende toestemming voor het gebruik van de ontheffing, door een Wildbeheereenheid terstond te worden ingetrokken. Deze intrekking dient te geschieden door de betreffende jachtaktehouder hiervan schriftelijk op de hoogte te stellen.
19. Op verzoek van Gedeputeerde Staten daartoe, dient een door de FBE verstrekte machtiging terstond te worden ingetrokken. Deze intrekking dient te geschieden door de betreffende Wildbeheereenheid hiervan schriftelijk op de hoogte te stellen.
20. Bij acuut gevaar voor de openbare veiligheid mag in het bijzijn en met toestemming van de politie, in afwijking van en in aanvulling op de voorgaande voorschriften, afschot van reeën in het belang van de openbare veiligheid tevens plaatsvinden door daartoe door de politie aangewezen personen:
 - tussen zonsondergang en zonsopgang;
 - zonder toestemming van de grondgebruiker of kooiker;
 - in bebouwde kommen der gemeenten en in onmiddellijk aan die kommen grenzende terreinen;
 - binnen begrensde ganzenfoerageergebieden, ongeacht of daar aanwezige beschermde trek ganzen worden verontrust;

- binnen zgn. speciale beschermingszones (o.a. Natura 2000 gebieden);
 - indien de voorgeschreven procedure voor het verkrijgen van een machtiging van de ontheffing in het belang van de openbare veiligheid (zie voorschrift 4.) noodzakelijkerwijze niet gevolgd kan worden.
- Van dergelijke situaties dient achteraf door de politie zo spoedig mogelijk melding en rapportage aan de FBE te worden gedaan.

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

J.A. Jorritsma, voorzitter

A.J. van den Berg, secretaris

Tegen het onder a. vermelde besluit kan geen bezwaar of beroep worden aangetekend. Degene wiens belang rechtstreeks bij het onder b. vermelde besluit is betrokken kan tegen dat besluit binnen zes (6) weken na de verzending daarvan een bezwaarschrift indienen bij gedeputeerde staten, Postbus 20120, 8900 HM in Leeuwarden.

Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet tenminste bevatten:

- a. de naam en het adres van de indiener;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht;
- d. de gronden van het bezwaar.

Meer informatie over de bezwaarschriftenprocedure vindt u op www.fryslan.frl onder "contact", of u kunt bellen met het secretariaat van de bezwaarschriftencommissie, tel. (058) 292 51 57.

I.a.a.:

Ministerie van EZ
t.a.v. dhr. J. v. Spaandonk (DN)
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Bij12 – Unit Faunafonds
Leidsche Veer 2
3511 SB UTRECHT

Politie Fryslân, Bureau Milieuhandhaving
t.a.v. dhr. M. Pol,
Postbus 269
8901 BB LEEUWARDEN

Stichting De Faunabescherming
Amsteldijk Noord 135
1183 TJ AMSTELVEEN

KNJV
Postbus 1165
3800 BD AMERSFOORT

Vogelbescherming Nederland
t.a.v. dhr. J. v.d. Valk
Postbus 925
3700 AX ZEIST

NOJG
t.a.v. mw. ten Thije-Asbroek
Postbus 72
7480 AD HAAKSBERGEN